

Bruxelles, 24. studenoga 2023.
(OR. en)

15479/23

SPORT 50
GENDER 203

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Predmet:	Zaključci Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o ženama i ravnopravnosti u području sporta

Za delegacije se u prilogu nalaze navedeni zaključci Vijeća koje je Vijeće (obrazovanje, mladi, kultura i sport) odobrilo na sastanku 24. studenoga 2023.

Zaključci Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o ženama i ravnopravnosti u području sporta

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE I PREDSTAVNICI VLADA DRŽAVA ČLANICA, KOJI SU SE SASTALI U OKVIRU VIJEĆA,

PODSJEĆAJUĆI NA SLJEDEĆE:

1. Kako je navedeno u članku 2. Ugovora o Europskoj uniji, vrijednosti na kojima se Unija temelji „zajedničke [su] državama članicama u društvu u kojem prevladavaju pluralizam, nediskriminacija, tolerancija, pravda, solidarnost i jednakost žena i muškaraca”, a kako je navedeno u članku 8. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), Europska unija u svim svojim aktivnostima teži „uklanjanju nejednakosti i promicanju ravnopravnosti između muškaraca i žena” te, kako je navedeno u članku 19. UFEU-a, poduzimanju odgovarajućih radnji „radi suzbijanja diskriminacije na temelju spola, rasnog ili etničkog podrijetla, vjere ili uvjerenja, invaliditeta, dobi ili spolne orijentacije”.
2. U članku 21. Povelje Europske unije o temeljnim pravima navodi se da je zabranjena „svaka diskriminacija na bilo kojoj osnovi kao što je spol, rasa, boja kože, etničko ili socijalno podrijetlo, genetske osobine, jezik, religija ili uvjerenje, političko ili bilo kakvo drugo mišljenje, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rođenje, invaliditet, dob ili spolna orijentacija”. Nadalje, u članku 23. Povelje Europske unije o temeljnim pravima navedeno je da „ravnopravnost žena i muškaraca mora biti osigurana u svim područjima”.
3. U Zaključcima Vijeća o ravnopravnosti spolova u sportu¹ države članice pozivaju se da u bliskoj suradnji sa sportskim pokretom osmisle opće dogovore ili strategije o ravnopravnosti spolova u sportu².

¹ Zaključci Vijeća od 21. svibnja 2014. o ravnopravnosti spolova u sportu, SL C 183, 14.6.2014., str. 39.

² U tim se zaključcima „sport” poima u najširem smislu te uključuje tjelesnu aktivnost.

4. U Rezoluciji Vijeća o ključnim značajkama europskog modela sporta prepoznaje se da se organizacija sporta u Europi temelji na vrijednostima, među kojima je i rodna ravnopravnost³.
5. U revidiranoj Europskoj povelji o sportu Vijeća Europe⁴ uključuje se dionike u obranu ljudskih prava i promiče se rodna ravnopravnost u sportu i putem sporta, posebno provedbom strategije za rodno osviještene politike u sportu.
6. U Preporuci Odbora ministara Vijeća Europe državama članicama o rodno osviještenoj politici u sportu (CM/Rec (2015)2) podržava se promicanje politika usmjerenih na osiguravanje rodne osviještenosti u svim područjima i na svim razinama sporta.
7. U Rezoluciji Vijeća o planu rada Europske unije u području sporta⁵ rodna ravnopravnost utvrđena je kao jedna od ključnih tema u okviru prioritelnog područja zaštite integriteta i vrijednosti u sportu.
8. Europska komisija u 2020. donijela je Strategiju za rodnu ravnopravnost 2020. – 2025., čiji je cilj ostvariti Uniju ravnopravnosti.

³ Rezolucija Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o ključnim značajkama europskog modela sporta, SL C 501, 13.12.2021., str. 1.

⁴ Preporuka CM/Rec(2021)5 o revidiranoj Europskoj povelji o sportu, koju je Odbor ministara Vijeća Europe usvojio 13. listopada 2021. na 1414. sastanku zamjenika ministara.

⁵ Rezolucija Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o planu rada Europske unije u području sporta (1. siječnja 2021. – 30. lipnja 2024.), SL C 419, 4.12.2020., str. 1.

9. U Zaključcima Vijeća o ulozi sporta kao izvora i pokretača aktivne socijalne uključenosti⁶ rodna ravnopravnost prepoznaje se kao jedan od zajedničkih prioriteta koje treba snažnije poduprijeti u cijeloj Europskoj uniji, među ostalim u sportu, i potiče se rodna ravnopravnost u sportu, posebno kada su posrijedi pristup sportu i zastupljenost u tijelima koja donose odluke, među ostalim putem aktivnih mjera za suzbijanje rodni stereotipa.
10. U Zaključcima Vijeća o promicanju zajedničkih vrijednosti EU-a putem sporta⁷ prepoznaje se da se sportom, s obzirom na to da je univerzalan jezik koji svi razumiju, može doprinijeti sprečavanju netolerancije i socijalne isključenosti, među ostalim rodno stereotipiziranja i mizoginije, rasizma, ksenofobije i marginalizacije.
11. U Zaključcima Vijeća o inovacijama u sportu⁸ prepoznaje se da inovativne tehnološke i digitalne metode komunikacije i emitiranja te neformalno i informalno učenje mogu pomoći sportskim organizacijama u podizanju svijesti o, među ostalim, rodnom stereotipiziranju, mizoginiji, homofobiji, uznemiravanju, zlostavljanju i nasilju, uključujući seksualno nasilje, i svim oblicima diskriminacije te u sprečavanju tih pojava.
12. Skupina na visokoj razini za rodnu ravnopravnost u sportu⁹ iznijela je 2022. akcijski plan i preporuke za Europsku komisiju, države članice, nacionalna i međunarodna sportska tijela te lokalne organizacije o tome kako povećati rodnu ravnotežu u sportu i pritom istaknula šest ključnih tematskih područja angažmana (sudjelovanje, treniranje i suđenje, vođenje, društveni i gospodarski aspekti sporta, medijsko praćenje i rodno uvjetovano nasilje).

⁶ Zaključci Vijeća od 18. studenoga 2010. o ulozi sporta kao izvora i pokretača aktivne socijalne uključenosti, SL C 326, 3.12.2010., str. 5.

⁷ Zaključci Vijeća i predstavnika vlada država članica koji su se sastali u okviru Vijeća o promicanju zajedničkih vrijednosti EU-a putem sporta, SL C 196, 8.6.2018., str. 23.

⁸ Zaključci Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o inovacijama u sportu, SL C 212, 4.6.2021., str. 2–9.

⁹ Europska komisija, Prema većoj rodnoj ravnopravnosti u sportu: Preporuke i akcijski plan Skupine na visokoj razini za rodnu ravnopravnost u sportu (2022.).

UVIĐAJUĆI DA:

13. Unatoč dosad postignutom napretku i uzimajući u obzir različitost situacija u državama članicama, žene i dalje u sportu i tjelesnim aktivnostima sudjeluju manje od muškaraca¹⁰ zbog praktičnih, osobnih, sociokulturnih i strukturnih prepreka, što negativno utječe na njihovu razinu prisutnosti na trenerskim, sudačkim i vodećim položajima.
14. Žene se i dalje suočavaju s preprekama na sportskom tržištu rada u smislu, primjerice, jednakog pristupa, jednake plaće za jednak rad, zastupljenosti na položajima na kojima se donose odluke, rodnih stereotipa te jednakog uvažavanja i priznavanja njihova rada.
15. Postoje znatne razlike među različitim sportovima i među državama članicama, a nedostatak jednakog pristupa i uključenosti žena, nedovoljno sudjelovanje na vodećim položajima i položajima na kojima se donose odluke te nedostatna vidljivost u području sporta održavaju diskriminaciju i nejednakosti¹¹.
16. Zlostavljanje, seksualno uznemiravanje i nasilje nad ženama i djevojčicama, među ostalim u digitalnom prostoru, kao i rodni stereotipi i seksizam i dalje su glavni razlozi za zabrinutost u sektoru sporta.
17. Rodno uvjetovana diskriminacija može dovesti do isključivanja iz sudjelovanja u sportu, posebno kada su posrijedi žene i osobe u ranjivom i marginaliziranom položaju.
18. U medijskom praćenju sporta najistaknutije mjesto obično imaju sportaši, dok se sportašicama u medijima i na internetu općenito posvećuje manje pozornosti nego muškarcima. Način na koji se pristupa ženama u sportu često se temelji na rodnim stereotipima ili je seksualiziran i seksistički.
19. Sport ima važan potencijal za promicanje ravnopravnosti putem samoosnaživanja, podizanja svijesti i borbe protiv prevladavajućih rodni stereotipa aktivnim sudjelovanjem;

¹⁰ Prema 5. istraživanju Eurobarometra o sportu i tjelesnoj aktivnosti objavljenom u rujnu 2022.

¹¹ Podaci Europskog instituta za ravnopravnost spolova (EIGE) pokazuju da žene čine tek oko petine članova najviših tijela za donošenje odluka u sportskim organizacijama.

NAPOMINJUĆI DA:

20. Europski osjećaj pripadnosti i budući prosperitet Europe ovise o društvima koja aktivno sprečavaju i suzbijaju rodno uvjetovanu diskriminaciju.
21. Sport ima važnu ulogu u životu stanovnika EU-a, a sportske aktivnosti daju važan društveni, obrazovni, gospodarski i kulturni doprinos društvu Europske unije, imaju učinak ujedinjavanja te doprinose ostvarivanju strateških ciljeva i vrijednostima tog društva.
22. Dobrobiti koje pojedincima donose pristup sportu i sudjelovanje u njemu dobro su poznate, poput doprinosa osobnom razvoju, osjećaju identiteta i pripadnosti, vlastitoj učinkovitosti, samopouzdanju te tjelesnom i mentalnom zdravlju, ali za njihovo potpuno ostvarenje ključno je da sudionici imaju pristup sigurnim, uključivim i jednakim uvjetima, bez ikakve nejednakosti, diskriminacije ili nasilja.
23. Veća vidljivost i bolje medijsko praćenje ženskih sportskih natjecanja mogli bi utjecati na percepciju javnosti o vrijednosti ženskog sporta i njegovoj važnosti u društvu.
24. Javna ulaganja u sport trebalo bi pravedno raspodijeliti između žena i muškaraca, čime bi se doprinijelo ispravljanju postojećih nejednakosti i podržalo razvoj ravnopravnijeg sporta;

NAGLAŠAVAJUĆI DA:

25. Područje primjene ovih zaključaka Vijeća obuhvaća sve mjere u području sportske politike.
26. Rodna ravnopravnost jedan je od ciljeva sportske politike na razini EU-a, kako je potvrđeno u planu rada u području sporta (2021. – 2024.).
27. Mjerama kojima se podupire i promiče rodna ravnopravnost jača se usklađenost s međunarodnim obvezama iz Priloga ovim zaključcima;

POZIVAJU DRŽAVE ČLANICE DA, U OKVIRU SVOJIH NADLEŽNOSTI I UZIMAJUĆI U OBZIR ULOGU I AUTONOMIJU SOCIJALNIH PARTNERA:

28. teže svima osigurati jednak pristup sportu i mogućnost punog sudjelovanja u sportu na svim razinama i na svim funkcijama, bez rodno uvjetovane diskriminacije;
29. jačaju rodnu ravnopravnost i uključuju je u sportsku politiku te putem sportske politike i drugih s njome povezanih politika promiču pozitivne uzore;
30. potiču jednako sudjelovanje žena i muškaraca u profesionalnim sportovima tako da poboljšaju uvjete zaposlenja, promiču jednake plaće za jednak rad ili rad jednake vrijednosti te unaprijede mjere kojima se podupire ravnoteža između poslovnog i privatnog života;

31. potaknu i motiviraju sektor sporta da poveća udio žena na vodećim položajima, kao i broj žena među sportskim osobljem i sportskim dužnosnicima;
32. ne dovodeći u pitanje slobodu izražavanja i informiranja, promiču rodnu ravnopravnost tako da medije, posebno javne, pozovu da povećaju vidljivost i medijsko praćenje ženskih sportskih natjecanja i tako da razmotre iskorištavanje prava koje im daje članak 14. Direktive o audiovizualnim medijskim uslugama u vezi s događajima od velike važnosti za društvo¹²;
33. potiču i aktivno podupiru sektor sporta u sprečavanju i borbi protiv uznemiravanja, seksističkog govora mržnje, seksualnog zlostavljanja i nasilja nad ženama i djevojčicama, posebno kada je riječ o osobama u ranjivom i marginaliziranom položaju te maloljetnicima na svim razinama;
34. unaprijede zaštitu svjedoka, zviždača i žrtava seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja;
35. razmotre promicanje istraživanja, studija i statističkih podataka o rodnoj ravnopravnosti u području sporta te njezinu analizu, kao i prikupljanje interseksijskih i raščlanjenih podataka o muškarcima i ženama u području sporta, uključujući posljedice rodnih stereotipa;
36. razmotre uvjetovanje dodjele javnih sredstava poštovanjem temeljnih prava i načela dobrog upravljanja, uključujući rodnu ravnopravnost;
37. u procesu izgradnje i obnove sportske infrastrukture vode računa o aspektu rodne ravnopravnosti i specifičnim potrebama žena i djevojčica;

¹² Direktiva 2010/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2010. o koordinaciji određenih odredaba utvrđenih zakonima i drugim propisima u državama članicama o pružanju audiovizualnih medijskih usluga (Direktiva o audiovizualnim medijskim uslugama), SL L 95, 15.4.2010., str. 1.

POZIVAJU DRŽAVE ČLANICE I KOMISIJU DA, U SKLADU S NAČELOM
SUPSIDIJARNOSTI I U OKVIRU SVOJIH PODRUČJA NADLEŽNOSTI:

38. promiču redovitu razmjenu primjera dobre prakse o mjerama za promicanje rodne ravnopravnosti u području sporta, npr. sudjelovanjem u zajedničkom projektu EU-a i Vijeća Europe „All In Plus”;
39. potiču razmjenu primjera dobre prakse i smjernica o tome kako bi sportske ustanove mogle razviti organizacijske strukture i uspostaviti mjere za sprečavanje svih oblika zlostavljanja, s posebnim naglaskom na rodno uvjetovanom nasilju;
40. potiču razmjenu informacija o svim inicijativama i praksama koje mogu doprinijeti povećanju sudjelovanja žena u sektoru sporta općenito te borbi protiv rodno uvjetovane diskriminacije i rodnih stereotipa;
41. promiču aktivnu suradnju relevantnih socijalnih partnera u okviru socijalnog dijaloga te sa sportskim pokretom u sklopu strukturiranog dijaloga, utemeljenu na višerazinskom, višedioničkom i multidisciplinarnom pristupu koji počiva na ljudskim pravima i u kojem se vodi računa o rodnom aspektu;

POZIVAJU KOMISIJU DA:

42. razmotri uključivanje sektora sporta u buduće strategije za rodnu ravnopravnost, poštujući pritom nacionalne nadležnosti država članica;
43. redovito izvješćuje Vijeće o mjerama poduzetima u vezi s promicanjem rodne ravnopravnosti koje su relevantne za sektor sporta;
44. nastavi podupirati transnacionalne inicijative za rodnu ravnopravnost u području sporta, kao što su podizanje svijesti, obrazovne kampanje, razmjena primjera dobre prakse, studije, mreže i projekti, poput zajedničkog projekta EU-a i Vijeća Europe „All In Plus”¹³;
45. potiče istraživanja o ulozi sektora sporta i sportske industrije u oblikovanju vrijednosti, stavova, potreba i interesa žena i muškaraca, u kojima bi se analizirali aspekti kao što su jednaki pristup, vidljivost i sudjelovanje u području sporta;
46. pri ocjenjivanju uvjeta potrebnih kako bi se sportska događanja kvalificirala kao događaji od velike važnosti za društvo u skladu s člankom 14. Direktive o audiovizualnim medijskim uslugama uzima u obzir dimenziju rodne ravnopravnosti;

¹³ Vijeće Europe, „All In Plus”: Promicanje veće rodne ravnopravnosti u sportu, ožujak 2023.

POZIVAJU SPORTSKI POKRET I DRUGE RELEVANTNE DIONIKE DA:

47. rodnu ravnopravnost učine temeljem dobrog upravljanja sportskim organizacijama, npr. promicanjem jednakog i transparentnog sustava financiranja, jednakih mogućnosti financiranja i jednake plaće. Osim promicanja raznolikosti na svim razinama, trebalo bi analizirati sve relevantne aspekte, s posebnim naglaskom na intersekcionalnosti te strukturnoj i institucijskoj diskriminaciji;
48. promiču inicijative kojima se potiču razvoj, diseminacija i izgradnja kapaciteta u vezi s alatima za uključivanje rodne ravnopravnosti kao temelja dobrog upravljanja u sportu, kao što su donošenje rodno osjetljivih proračuna, procjene utjecaja na rodnu ravnopravnost, osposobljavanje u području rodne ravnopravnosti i evaluacija u kojoj se vodi računa o rodnom aspektu;
49. uključe rodnu ravnopravnost u sve sportske strategije, politike i mjere, na primjer uspostavom unutarnje strategije s koordinatorom za rodnu ravnopravnost, donošenjem rodno osjetljivih proračuna te poticanjem rodne ravnopravnosti u svim postupcima i u osposobljavanju zaposlenika i volontera;
50. poduzmu korake potrebne za povećanje udjela žena na vodećim, trenerskim i sudačkim položajima u sportskim organizacijama, ustanovama i klubovima, posebno tako da žene motiviraju za preuzimanje takvih položaja i u tome im pruže potporu;
51. utvrde ciljeve u vezi s rodno ravnopravnim sudjelovanjem u osposobljavanju sportskog osoblja i dužnosnika, primjerice podupiranjem programa mentorstva za djevojčice i žene zainteresirane za treniranje i suđenje;

52. osmisle i učine dostupnima obrazovne i preventivne programe o rodnoj ravnopravnosti i suzbijanju uznemiravanja, govora mržnje, svih oblika zlostavljanja i rodno uvjetovanog nasilja, uspostave komunikacijske mehanizme kako bi se saslušalo žrtve rodno uvjetovanog nasilja te da bolje zaštite žrtve, zviždače i svjedoke;
53. nastoje žene i djevojčice iz različitih socioekonomskih sredina potaknuti na sudjelovanje u sportu;
54. prikupljaju, šire i ističu primjere dobre prakse u području rodne ravnopravnosti u sportu, istodobno promičući i olakšavajući razmjenu iskustava;
55. osiguraju rodno uravnoteženu zastupljenost u unutarnjoj i vanjskoj komunikaciji, uključujući komunikaciju na društvenim mrežama, te zajamče nediskriminirajuće izvješćivanje, komentiranje i praćenje sportskih aktivnosti;
56. osiguraju da žene i djevojčice koje sudjeluju u sportu imaju pristup odgovarajućoj opremi i odjeći kako bi se osiguralo njihovo sigurno sudjelovanje;
57. osiguraju jednak pristup sportskoj infrastrukturi na temelju potreba i zahtjeva svih pojedinaca te pruže primjerene i sigurne objekte za žene i djevojčice.

RELEVANTNI DOKUMENTI O POLITIKAMA:

- Ugovor iz Lisabona o izmjenama Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o osnivanju Europske zajednice, SL C 306, 17.12.2007., str. 1.
- Povelja Europske unije o temeljnim pravima (2012/C 326/02)
- Zaključci Vijeća o održivoj i pristupačnoj sportskoj infrastrukturi, SL C 494, 28.12.2022., str. 1.
- Rezolucija Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o ključnim značajkama europskog modela sporta, SL C 501, 13.12.2021., str. 1.
- Rezolucija Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o planu rada Europske unije u području sporta (1. siječnja 2021. – 30. lipnja 2024.), SL C 419, 4.12.2020., str. 1.
- Zaključci Vijeća o rodno ravnopravnim gospodarstvima u EU-u: daljnji koraci (14938/19)
- Zaključci Vijeća naslovljeni „Uklanjanje rodnih razlika u plaćama: ključne politike i mjere” (10349/19)
- Zaključci Vijeća i predstavnika vlada država članica koji su se sastali u okviru Vijeća o promicanju zajedničkih vrijednosti EU-a putem sporta, SL C 196, 8.6.2018., str. 23.

- Zaključci Vijeća od 21. svibnja 2014. o ravnopravnosti spolova u sportu, SL C 183, 14.6.2014.
- Zaključci Vijeća od 18. studenoga 2010. o ulozi sporta kao izvora i pokretača aktivne socijalne uključenosti, SL C 326, 3.12.2010., str. 5.
- Europska komisija, Prema većoj rodnoj ravnopravnosti u sportu: Preporuke i akcijski plan Skupine na visokoj razini za rodnu ravnopravnost u sportu (2022.)
- Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Unija ravnopravnosti: Strategija za rodnu ravnopravnost 2020. – 2025., COM/2020/152 final
- Preporuka Odbora ministara Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv seksizma (2019.)
- Preporuka CM/Rec(2021)5 o revidiranoj Europskoj povelji o sportu, koju je Odbor ministara Vijeća Europe usvojio 13. listopada 2021. na 1414. sastanku zamjenika ministara
- Preporuka CM/Rec(2015)2 o rodno osviještenoj politici u sportu, koju je Odbor ministara Vijeća Europe usvojio 21. siječnja 2015. na 1217. sastanku zamjenika ministara
- Rezolucija Europskog parlamenta o politici EU-a u pogledu sporta: ocjena i mogući putevi naprijed, SL C 224, 8.6.2022., str. 2.

- Izvješće Europskog instituta za ravnopravnost spolova o rodnoj ravnopravnosti na vodećim položajima i u postupcima donošenja odluka, 2015.
- Organizacija Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu (UNESCO), *Moving forward the 2030 Agenda for Sustainable Development* (Ostvarivanje napretka u vezi s Programom održivog razvoja do 2030.), BSP-2017/WS/1, 2017.
- UNESCO, Šesta međunarodna konferencija ministara i viših dužnosnika odgovornih za tjelesni odgoj i sport (MINEPS VI), Akcijski plan iz Kazana, 15. srpnja 2017.
- UNESCO, MINEPS V, Deklaracija iz Berlina, 30. svibnja 2013.
- Međunarodni olimpijski odbor (MOO), Ciljevi u području rodne ravnopravnosti i uključivanja za razdoblje 2021. – 2024., Izvješće o rodnoj ravnopravnosti i uključivanju za 2021.
- MOO, Olimpijski program 2020. + 5: 15 preporuka
